

20 ildə 9 dəfə artım

Keçən il sənaye məhsulları istehsalında ən çox artım tikinti və İKT sahəsində qeydə alınıb

Hesabat dövründə emal sənayesinin bütün sahələrində artım müşahidə edilmişdir. Ən yüksək artım isə içki, siqaret, üzüm şərabı və unlu qənnadı məhsullarının istehsalı sahəsində müşahidə olunmuşdur. Ayrı-ayrı sahələrə gəldikdə, toxuculuq sənayesi,

geyim, dəri və dəridən hazırlanan məmulatların, ayaqqabıların istehsalı sahəsində 520,1 milyon manat dəyərində məhsul istehsal edilmişdir. Burada geyim istehsalından başqa bütün sahələrdə məhsul istehsalının dinamikası yüksək olmuşdur.

Azərbaycan dünyada ilk sənaye ölkələrindən biridir. Sənaye üsulu ilə ilk neft quyusunun 1848-ci ildə Bakıda qazılması bu iddianın həqiqət olduğunu təsdiqləyir. Bununla yanaşı, neftayırma zavodu və ilk neft tankerlərindən də ilk dəfə Azərbaycanda istifadə olunub.

dollara yüksəlib. Qeyri-neft-qaz sənayesində istehsalın dəyəri isə 2 milyard manatdan 17,7 milyard manatadək artıb.

Azərbaycanda sənayeləşmə prosesini sürətləndirmək məqsədilə müxtəlif dövlət proqramları icra olunur. Bunlardan biri "Azərbaycan 2020: gələcəyə baxış" İnkişaf Konsepsiyasının qəbul edilməsidir. Həmin sənədlə ölkədə

manat olmuşdur. Həmin dövrdə neft-qaz sektorunda məhsul istehsalı 2 faiz azalsa da, qeyri-neft-qaz sektorunda 8 faiz qeydə alınmışdır. Amma qeyri-neft-qaz sektoruna aid müsbət nəticə təkcə bu deyil. Hesabat dövründə sənayedə qeyri-dövlət sektorunun payı 84,5 faiz olmuşdur. Burada ümumi istehsalın 90,9 faizi sənaye məhsullarının istehsa-

lərdə məhsul istehsalının dinamika yüksək olmuşdur.

Keçən il neft məhsullarının istehsalı sahəsində də ümumi dəyər 4 milyard 526,8 milyon manat olmaqla, 2022-ci illə müqayisədə 7,3 daiz artmışdır. Bazarda neft bitumu və mazut istehsalı azalsa da, sürtkü yağlarının, avtomobil benzininin, qazoylların (dizel yanacağı) və neft koksunun istehsalında artım qeydə alınmışdır.

Qeyri-neft sənayesində kimya sənayesi, əcazılıq məhsullarının, rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı sahəsi önəmli yer tutur. Ötən il bazarda etil spirti, polietilen, propen (propilen), plastmas butulkalar, flakonlar və oxşar məmulatların istehsalı, sərt plastmasdan borular, borucuqlar, qolçaqlar və şlankların, plastmas çubuqlar, millər və profillərin istehsalında artım müşahidə edilmişdir.

Lakin keçən il ən çox artım tikinti materiallarının istehsalı sahəsində baş vermişdir. Sözügedən sahədə 2023-cü ildə istehsalın ümumi dəyəri 1 milyard 180,3 milyon manat olmaqla, 2022-ci illə müqayisədə 31,8 faiz artmışdır. Bu dövr ərzində tikinti gipsinin istehsalında 98,1, gips məmulatlarının istehsalında 73,5, sement klinkerlərinin istehsalında 36,9, sement istehsalında 4,6 faiz artım qeydə alınmışdır.

Metallurgiya sənayesi və hazır metal məmulatlarının istehsalı sahəsinə gəldikdə, il ərzində 1 milyard 160,2 milyon manatlıq məhsul istehsal olunmuş, hazır metal məmulatlarının istehsalı və metaldan sair məmulatların istehsalı artmışdır. Artım həmçinin kompüter, elektron və optik məhsulların, elektrik avadanlıqlarının istehsalında olmuşdur. Belə ki, 2022-ci illə müqayisədə ötən il stolüstü kompüterlərin istehsalı 2,4, ölçmə cihazlarının istehsalı 2,2 dəfə artmışdır.

Rüstəm KAMAL,
"Azərbaycan"

**20 ildə
9 dəfə artım**

Keçən il sənaye məhsulları istehsalında ən çox artım tikinti və İKT sahəsində qeydə alınıb

Ölkəmizdə, xüsusilə paytaxtımızda neft hasilatı zaman-zaman digər sənaye sahələrinin inkişafına təsir göstərərək. Bakıda çox sayda və müxtəlif yöndə neft maşınqayırma və neft kimyası zavodları fəaliyyət göstərərək. İndinin özündə də ölkə iqtisadiyyatından gələn gəlirlərin çoxu bu sektorun hesabına yaranır.

Bununla belə, dövlət tərəfindən aparılan iqtisadi islahatların əsas məqsədlərindən biri qeyri-neft-qaz sənayesini inkişaf etdirməkdir. Artıq deyə bilərik ki, aparılan islahatlar sayəsində ötən illər ərzində ölkə üzrə sənaye məhsullarının istehsalı və ixracı keyfi artıb. Son 20 ildə qeyri-neft-qaz məhsullarının ixracının dəyəri 9 dəfə artaraq 0,37 milyard dollardan 3,3 milyard

sənayenin inkişaf perspektivləri müəyyən edilmiş, hazırlanan tədbirlər planına əsasən, sənaye potensialının gücləndirilməsi, rəqabətqabiliyyətliliyin artırılması, kadr potensialının, emal təminatının yaxşılaşdırılması, normativ-hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsi nəzərdə tutulmuşdur. Bütün bu hədəflərin dəf olunması sayəsində büdcə gəlirlərinin formalaşmasında qeyri-neft-qaz sənayesinin payı artmışdır və sevindirici haldır ki, bu artım dinamik xarakter almışdır.

Dövlət Statistika Komitəsindən verilən məlumata görə, təkcə ötən il sənaye məhsulları və bu sahədə fəaliyyət göstərən fərdi sahibkarlar tərəfindən istehsal olunmuş malların və göstərilmiş xidmətlərin dəyəri 66,6 milyard

lı, 9,1 faizi isə sənaye xarakterli xidmətlərin görülməsi hesabına yaradılmışdır.

Keçən il emal sənayesində 18 milyard 48,6 milyon manatlıq məhsul istehsal olunmuş və sənaye xarakterli xidmətlər göstərilmişdir. Hesabat dövründə emal sənayesinin bütün sahələrində artım müşahidə edilmişdir. Ən yüksək artım isə içki, siqaret, üzüm şərabi və unlu qənnadı məhsullarının istehsalı sahəsində müşahidə olunmuşdur. Ayrı-ayrı sahələrə gəldikdə, toxuculuq sənayesi, geyim, dəri və dəridən hazırlanan məmulatların, ayaqqabıların istehsalı sahəsində 520,1 milyon manat dəyərində məhsul istehsal edilmişdir. Burada geyim istehsalından başqa bütün sahə-